

(Alexandr Sergejevič Puškin)

Malé tragédie

- Soubor 4 jednoaktových her
- Puškin používá náměty z evropské literatury
- Psané ve verších (blankvers)
- 1826- 1828: Puškin promýšlí cyklus malých dramát, ze kterých nakonec byla roku 1830 uskutečněna jen část
- Vášeň vůdčím motivem každého z dramát
- Formální vzor viděl Puškin v *Dramatických scénách* Baryho Cornwalla
- Puškin využívá malou formu pro „filosofické drama“ – vášeň není samotnou podstatou dramatu, vlastní podstatou duševních konfliktů je idea
- Tematizován problém osudu a smrti

Skoupý rytíř

- Sergej Vasiljevič Rachmaninov podle této hry složil stejnojmennou operu
- Postavy: Albert, Ivan, Žid, baron, vévoda
- Děj:
 - Mladý Albert, syn barona, má hluboko do kapsy a shání se svým sluhou Ivanem nějaké peníze. Albert ví, že až jeho otec zemře, zdědí po něm nemalé jmění, které baron střeží ve sklepení. Albert chce o pomoc požádat Žida, ale ten mu žádné další peníze bez záruky nechce půjčit a navrhne mu usmrtit otce pomocí jedu. Albert takový nápad odmítá a vydá se hledat pomoc u vévody, který mu slíbí, že si s baronem promluví. Baron však vévodovi poví, že s Albertem nechce mít nic společného a že se ho pokusil okrást. Albert, který celý rozhovor tajně poslouchá, vyjde ze svého úkrytu a ohradí se, že baron lže. Situace skoro vyústí v souboj mezi otcem a synem, vévoda ale zasáhne a souboji zabrání. Baron je však příliš rozrušený a padá k zemi mrtev.

Mozart a Salieri

- Nikolaj Rimskij-Korsakov podle této hry složil stejnojmennou operu
- Postavy: Salieri, Mozart, slepý houslista
- Děj:
 - Hudební skladatel Antonio Salieri se rozhodne otrávit talentovaného Mozarta. Má totiž pocit, že na rozdíl od Mozarta se ke svému renomé dopracoval tvrdou dřinou a roky odříkání. Své rozhodnutí Salieri považuje za službu všem ostatním hudebníkům a skladatelům, na které Mozartova tvorba vrhá stín. A tak mu na společném obědě nalije do vína jed.

Kamenný host

- Alexandr Sergejevič Dargomyžskij podle této hry složil stejnojmennou operu, ale nedokončil ji, dokončil ji až Rimskij-Korsakov
- Postavy: Don Juan, Leporello, mnich, Doña Anna, Laura, Don Carlos, hosté, komturova socha

- Děj:
 - Don Juan se se svým sluhou Leporellem vrací do Madridu, ačkoliv by měl být dle rozsudku krále ještě vyhnánství. U kláštera zahlédne vdovu Doňu Annu, která na hřbitov chodí oplakávat svého zesnulého muže. Don Juan jí sice nevidí do tváře, ale rozhodne se ji poznat. Nejdřív chce však navštívit svou dřívější milenku Lauru. Ta má sice nového milence – Dona Carlose, ale na Juana nikdy nezapomněla. Když Don Juan vyhledá Lauřin dům, setká se tam s Donem Carlosem, jehož bratra Juan dříve usmrtil, a vyzve ho na souboj, ve kterém Don Juan zvítězí.
 - Don Juan v přestrojení přebývá v klášteře, odkud každý den sleduje Doňu Annu. U hrobu na ni promluví a ona ho nakonec pozve k sobě domů. Don Juan v žertu vyzve i sochu zesnulého manžela Doňy Anny, aby Annu ve stejný čas přišla navštívit. A tak se taky stane. V čas návštěvy dorazí i socha a Juana zabije.

Hodokvas v době moru

- César Antonovič Kjuj složil podle této hry stejnojmennou operu
- Postavy: mladý muž, předseda Walsingham, Mary, Luisa, kněz, další hoduující
- Děj:
 - Řádí mor. Skupina mladých přátel se i přesto schází při hostinách u společného stolu a hoduje a veselí se. Společně připíjí na mrtvé přátele, zpívají písně a předseda dokonce zpívá hymnus ke cti moru. Za okny projíždí vozíky plné mrtvých těl. Hodování přeruší kněz, který vyzve hodovníky, aby upustili od radovánek a bezbožného počínání. Ostatní však ústy předsedy odmítají a dál se věnují radovánkám. Jediný předseda se pohrouží do myšlenek na svou mrtvou matku.